Nohur degişmeleri

Category: Degişmeler,Kitapcy
написано kitapcy | 23 января, 2025
Nohur degişmeleri NOHUR DEGIŞMELERI

■ «GARA GÖRSEŇ AT…»

Çaý, çeşmeli, salkyn saýaly, tämiz howaly çar tarapy beýik daglar bilen gurşalan Garrynohur obasyna heý, bolmanda ýekeje gezek ýoluňyz düşüpmidi? Oňa bir gezek gadam goýan adam, soňam göwni telwas edip, bu oba myhman bolmagyň arzuwyndadyr.
Bu dag obasynda meniň Şamuhammet diýen dostum ýaşaýar. Oňa ýoldaşlary Şajan diýýär. Ol obada gurluşyk işlerine ýolbaşçylyk edýär. Arada Nohur obasyna myhman baranymda, ol maňa özleriniň täze salan kaşaň klublaryny görkezdi. Içine girseň, çykasyň gelenok. Obada türkmeniň gerçek ogly Muhammetguly Atabaýewiň ýadygärligi bar. Onuň gurluşygyna-da Şajan ýolbaşçylyk edipdir.
Şajan wäşi ýigit. Ýanynda bir otursaň, turasyň gelmez. Menem olaryň birnäçesini «Toýdan topukça» diýlişi ýaly okyjylara ýetirmegi makul bildim.
Bir gün goýnuň ýanynda döl alýas. Baýarymyz ýaşuly adam. Gije sürüme gidende günde bir diwary möjek alýar. Bir gün meň gitmeli gezegim baýar elime goşa tüpeň berdi-de:
– Şajan, gije goýnuň yzynda gara görünse, şo möjekdir. At – diýdi.
Menem gezegimi sowmak üçin sürüme gitdim. Gije iň yzda bir çebiş bar, şondan çen tutup, süriniň soňudygyny çak edýän. Seredip gelýän. Birden çebişiň «wä-ä» sesini eşitdim. Bir gara bar. Goşany gysdym. Barsam iki sany geçi aýak çalyp otyr. Seredip otursam, geçileň biri şahy bilen süsse nätjek! Bolsa-da bulaň damagyny çalyp, horjuna dykdym. Oba golaýlap gelýärdim weli, baýar öňümden çykdy. Elinde-de fonary.
– Nätdiň, möjegi alyp bildiňmi? – diýip soraýar.
– Aý, «gara görseň at» diýdiň. Möjekdir diýip atanym iki sany geçi bolup çykdy – diýdim.

O geçileň biri-hä ýaňky baýaryňky, beýlekisem inisiniňki bolsa nätjek!
Dogrusy ol:
– Aý, süýtli geçidi – diýip gynandy. Oba gelip, irden turubam, owlaklary sürä goýberdim. Bäş-alty sany geçi tapyşman mäleşýär. Buýam sesini çykarman geçilere seredip otyr. Men onuň ýanyna baryp:
– Täçmuhammet aga, näme bolupdyr? – diýip soradym. Ol:
– Aý, şu geçilere-de seçme degipmikän diýýän – diýdi.
Men ýaşulyň bolup durşuna zordan gülkimi sakladym.

■ «ÖLMESEŇ GÖZÜMDEN ÝAŞ ÇYKJAK DÄL…»

Çary molla diýip bir daýym bar. Bir gün onuň çagalary «Göroglyny» okaýan ekenler. Görogly atyny gözlemäge gitjek bolup ýola çykanda Agaýunusa «Men birden atymy diýip gidende Göroglydygymy tanap öldürseler, senem meniň ölendigimi eşitseň, näme diýip ýyglarsyň?» diýip, soran ýerine ýetende, Çary daýym aýalyndan:
– Döwletgül, men ölemde, sen näme diýip ýyglarsyň – diýip sorapdyr. Aýalam degişgen.
– Sen ölmeseň, gözümden ýaşam çykjak däl – diýip, jogap berýär.

■ KESELHANADA

Bir günem Kerim aga Aşgabatda keselhanada ýatyr. Menem ýörite ony soramaga bardym.
– Kerim aga, salawmaleýkim! – diýdim.
– Waleýkimessalam!
– Nähili ýagdaýyň?
– Aý, Şajan ölýän – diýdi.
– Kerim aga, sen ölmersiň. Hudaýtagala-da gowy adam gerek. Seni näme etsin hudaý tagala – diýdim.

■ NALÇIKDE

Arada Nalçige korurta gidip geldim. Baran günümiň agşamsy tans bolýan eken. Menem bardym. Tans başlandy.

Alyp baryjy bir artistiň adyny tutup, «Ol aradan çykdy. Ýöne onuň bir tans aýdymy bardy. Şony goýberjek» – diýip, yşygy öçürtdi. Her kim biriniň golundan tutup, tans meýdançasyna çykdy. Menem birini alyp çykdym. Garaňkylyk. Pyrlanyberdik. Ahyr ýadap, yşygy ýakdylar. Görsem, meniň alyp çykanym daýaw erkek kişi bolsa nätjek. Hernä garagolluk edip, ony ogşap zat etmändirin.

■ ŞAJAN WÄŞINIŇ ŞORTALARY

Bir gün Şajanyň ýoldaşy obadaşy Kerim agadan namaz okanda geýer ýaly bir telpek soraýar. Kerim aganyň özem degişmäni gowy görýän adam. Olam kinodaky Gandym aganyň geýýäni ýaly bir şyrdy telpegi berip: «Al, şunda okaber. Sogaby meniňki» diýipdir.
– Kelle baryny gören telpek bolarly. Geýer dagy eder ýaly däl.
Bir gün biri sadaka berdi. Ýaňky telpek alan oglan bilen bile şoňa barýas. Agşamara. Ýolda onuň bilen maslahat etdik. Kerim agany käýindirmeli. Gaharyny getirmeli.
Bardyk. Kerim aga-da otyr. Ol bize ýüzlenip:
– Näme, gijä galýaňyz märekeden?! – diýip sorady.
Menem ýoldaşymyň adyny tutup:
– Ýusup aýaly bilen dawa edýän eken. Men ony zordan öýünden çykardym – diýdim.
Kerim aga geň galdy.
– Gijäň içinde aýaly bilen näme dawasy barka?
Göreniň Ýusup, gepde hakyny giderjekmi?
– Kerim aga, maňa «Namaz okaňda geýersiň» diýip, bir telpek beripdiň. Ony men öýe salýan welin: «Munuň sirkesi, biti bar» diýip, aýalym daşaryk zyňýar. Dawamyz şo» – diýdi.

* * *

Ýene bir gün çyranyň aşagynda otyrys. Men:
– Ýusup, agşamara är-aýal bolup tamdyr başynda näme işläp otyrdyňyz? – diýdim. Olam:
– Aý, şo Kerim agaň beren telpeginiň bitini tamdyra kakyp otyrdyk – diýdi.

Kerim aga bolsa saklanyp bilmän:
– Indi telpek ýerine belaň sapyny alarsyň – diýip käýindi. Muňa oturanlar hezil edip gülüşdiler.

«Edebiýat we sungat», 22.11.2002 ý. Degişmeler